

1.

Tempósan kerülgeti a nép a fejpályaudvar csarnokában szétszórt óriás paravánokat, csak a hordárok szitkozódnak, a botkormánnyal mágikus gyorsasággal

30 Krulik Zoltán

MÁSVILÁG / KILENC TÖRTÉNET

irányítható targoncáik te-
tejeről. Görkorsolyás lány
érkezik ide-oda cikázva,
csomagjait a kövezetre
szórja, majd táncolni kezd.
Körülállják, de minduntan
megzavarja a szeán-
szot az üvöltő megafon.

A mozdonyok kicsapó gőzében hónuk alatt összezsavart vásznaikkal kialvatlan szemű emberek közelednek a lóversenypálya irányából. A párkányon fehér műanyag poharakba forró rumos teát tölt néhányuk, kínálva az ott ácsorgókat is. A vásznakat keretre feszítik, majd óriás paravánokra kerülnek, a nagyobbakat darus-kocsi csigáin húzzák helyükre, egy, a botjával a képek kihelyezését irányító szürkeöltönyös ember utasításai szerint. A kerek csikorgására felroppenek álmomból, akár a csarnok kupolája alatt szunnyadó galambok. Nagyanyám érkezik. A galambok kitartóan köröznek, néhányuk a képekre száll, s kékesfehér csíkokat spriccel a vásznakra. – De jó hogy látlak kisfiam – szorít meg jelentőségteljesen, ahogy megölel –. odaadnám végre a *könyvet!* – majd egy tágas lépcsőházba vonszol, s a díszes öntöttvas korlátot markolva elindul a csigalépcsőn az épület keleti tornyának szobái felé.

– Megint láttak valakit este a Viadukt közelében járkálni – fordul hirtelen felém. – Hallottál róla? Csak ingatom fejem, s bámulom íróasztalán a fogatot hajtó római légionárius szobra alatt egymásra hányt iratcsomókat. Szobája falán azonnal szemembe ötlík egy rendőrségi plakát a széles fejű kalapos ember képével, bizonyos Matuska Szilveszter bécsi illetőségű magyar állampolgár körözéséről. – Nem is tudtam, hogy itt dolgozol, nézek rá csodálkozóan, de válasz nélkül hagy. Amikor a könyvet említette, úgy beszélt, mintha számomra is nyilvánvaló lenne, milyen könyvre gondol, s valahogy azt is sejtette, hogy tudom, *tudnom kell*, csak egy ilyen könyv létezik. Vállalva szorítja füléhez a megszólaló telefont, élénken gesztikulálva kizuszkol a szobából, miután egy keményfedelű fekete albumra mutat. A legrosszabb hírű utcák egyikéről lépek a kávézóba, innék valamit, s a kíváncsiság is hajt, hogy belepillantsak a könyvbe, de koszos és bűdös a hely, átmegek a túlodalra. Innen a falakra szerelt mindenünnen villódzó képernyők üldöznek el, de mielőtt kilépnék, egy fekete-fehér filmen nagyapámat vélem felismerni fiatalon. Kicsap a láng, ahogy a vaskályhába hajigálja iratait, s a bejárati ajtó csipkefüggönyén át még a gangon ácsorgó SS katona rendfokozata is kivehető, ahogy a farkaskutya pórázát fél kézzel tartva, húzza a csaholó fejet fel,

egész a váll-lap magasságáig. Kifordulok, ahogy tovább lép, aki a távirányítót a kezében tartja, odébb, látszatra egy használaton kívüli telefirkált üvegajtót nyitok be. Többen is megfordulnak italaik mellől, gyanakvó, már-már elenséges tekintetek radarernyőjének sugarába kerültem. Egyikkőjük megfordítja az ajtó belső felén lógó Záróra táblát, majd ahogy elfordulok, rám akaszodik: – Ez itt a Csikágó, faszikám – hadonászik bicskájával. Az Asia mozi csarnokába húzódik előle. Mint egy természetjáró. Sokan nyüzsögnek, az előtérben egy rolleren térdnadrágos fiúcska csillaggal a mellén, kerekezik a pénztárak rézkorlátai alatt, a lámpákat leoltották és lassan, a film is elkezdődik: Kapkodva csomagoló család. Csak a legszükségesebbeket! Teherautó áll a lépcsőház előtt berregő motorral. –Nagyapa nem jön velünk, hebegi az asszony, s húzza maga után a férfi kezébe kapaszkodó gyereket. Egyre nagyobb a füst, nem győzi a kályha a sok papírt. A férfi izzadva piszkavassal tömködi a tűztérbe a lapokat. Az ajtót betörik, karhatalmisták nyomulnak be, suhancok. Falhoz állítják. Egy távolabb ülő alak a filmben történetekre és a bicikliző gyerekre célozva hangoskodni kezd. Hangjából és stroboszkóp-szerű mozdulataiból ítélve, a Füttyös lehet. A nő, ki hirtelen mellém huppan – érzem parfümjé szétterpeszkedő illatát – arcomba néz. – Most szabadult – súgom neki, flepnije van, egész nap az utcát járja. A nő ekkor gúnyosan a *könyvre* tesz célzást. Rámeredek. Honnan tudhat róla? Keresni kezdem a sötétben, térden állva, a felcsapódó ülések alatt csikkek, szotyola héjak közt kaszálok kezeimmel. Egyre erősebb a sejtetem, hogy a nő, aki most is a sarkamban van, a pályaudvartól követ, s a könyvet ott hagyhattam fenn valahol a gigászi épület legfelső szobái egyikében. A torony lépcső felé törtetek. Vakuk villóznak. A csarnokot betölti a friss festék szaga. A bejárat, mint porszívó nyeli a lomha tömeget. Tépett hajú sovány nő lép mellém, felismerem állandóan változó maszkja s díszletei mögött is a követőm. Valamiféle ráolvasást sugdos, ellépek mellőle, de egy szempillantás alatt, ahogy hártanám a támadást, egy szikével felsebzi tenyerem külső oldalát. Kettesével veszem a fokokat. Elcsöppenő vérem a fehér márványlapokra hull. A lépcsők tetején, már szagat a fájdalom. Nagyanyám integet. A fekete fedelű könyvet szorongatja. Nyúlok érte, de kicsúszik vértől izsamós ujjaim közül. Fényképek szállnak szerteszét. Mire a lépcső aljára érek, mindet elkapták. A ventilátor szele lebegtet néhányat még a magasban.

2.

Egy előadásra kaptam meghívást e címre. Olyasmi, amit manapság foglalt háznak hívnak. Üvegtörmelék, szárnyaszegett ajtó, s az új honfoglalók vasrácsai. Mintha valami készülődne, szokatlan öltözetük alapján ítélem így a

felbukkanókat. Mielőtt szóba elegyedhetnék bárkivel, megállítanak. Betonvasból hegesztett beléptető kaloda előtt, fekete ruhás örök állják utam. Végre egy ismerős, Luszti igazgató, a Bázis Mozgalmi Intézet feje – otthonosan forog. Köhögő rohamát palástolva egy emeleti szoba felé mutat, majd

32 fejével int a biztonságiaknak. A lépcsőzuhatag alján törpe bohóc, s egy púpos lány festik egymást. Szemüvegem bepárásodik a lépcsőforduló nyitott ablakán át beáramló mosoda gőzétől, de még látom, ahogy a lány, a törpe kezében magasra tartott tükörben körülményeskedve igazgatja púpjait. – Ez már az előadás lenne? – nyitok be egy napfényes sarki szobába. Gazdagon terített asztal fogad, s csiricsáré papírmasé maszkokban gördeszkáikon pincérnek öltözött lányok. Luszti is érkezik. Összesúgnak a háta mögött. – Mennyi lehet még hátra neki? Nyaka megvastagodott, egész a füle vonaláig. Kérdő gesztusaimra, egy elsuhanó tálcáról poharat nyújt felém. – Mikor is találkoztunk? – szólít meg, mielőtt koccintanánk. Amikor az Utolsó Évtized végén, a Titkok Társasága tagjának szemelt ki, bizalmasan közölte velem szándékát, s egy egész éjszakát szentelt rá, hogy kiszedje belőlem titkaim. – Marha – suttogtam fülébe, ahogy támolygunk az ébredező Dohány utcán – a kiképzőid felületessége. Ha kérded, megmondtam volna magamtól. Mégis, mégis, ez az örökké lefittyedő ajkú, Cuppán porondmester az igazi sátán. Borosüveggel integet. Mit is mondhatnánk egymásnak? Minden titkosszolgálati jelentést megkapott rólam. Széttárva karjaim nézek tátogva az egyre bömbölőbb zajban. Mindenütt a megrendezett anarchia jelei. Leolvashatta számról a szavakat, mert egy ajtóra bök. A szobában szétszórt táskákba, ruhaneműkbe botlok. Ez lenne talán az öltöző. Elmélázok egy arcomba hulló sál illatán. A falból kiálló vízcső csonkjából hirtelen vízszugár lövell. A lassan emelkedő áradatban ringatózni kezdenek a tárgyak. Mikor már a székeket, asztalokat is felkapja a hullám, próbálok kitörni az ajtón, de a méteres víztömeg nyomása nem enged. A folyosó kazettás üveglakaira tapadva lesi a nép, vergődésem. Báb vagyok.

Valamit keverhettek az italomba. Látom, hogy beszélnek hozzám. A hömpölygés a nyakamig ér, mikor egy odasodródott széklábbal kiütöm a bejárat üveglakait. Az áradat oly erővel ránt magával mindent, hogy az ajtó is kiszakad. Csuumvizesen ébredék.

3.
Száll a por a zsinagóga udvarán. Izgatott türelmetlen a nép, műanyag sörös-poharakkal rohangálnak. A bennfentesek ügyesen húzzák az időt, de a tömeg egyre jobban zihál. Kiabálnak, s a káromkodás is elkezdődött. A londoni gép a köd miatt már egy órája köröz a város felett. A tömeg közé vegyült követek azt suttogják, a Vendég a hamburgi gyorssal érkezik. Ha elszabadul a pokol, ezek még az ablakpárkányok bádoglemezeit is leszaggatják, hallom a borízű

hangot a söntéspult felől. A köd lassan ellepi a várost. Beszivárog a réseken. Az első ellenőrző pontnál könnyedén bejutok a szűk és zsúfolt előtérbe, s míg keresem a falí fülkében a kipák helyét, a párolgó embertömeg meglödul, s mint pezsgősüvegből kipattanó dugó a belső kapu torkán át a tágas hatszögletű térbe löködök. A régi mozi kopott széksorai mindenütt, 33 tátongó óriás műfogsorok. A karzatról fényszóró fürkész. Ujjaim közei számolom a reflektor fénykörébe szédült gyülekezetet. A sarokban, falak mentén kőtáblákra vésva a nevek. Bal kézzel vonalat húzok a porba. Ujjam nyomán, felfénylik a gránit. Hat bordázott öntöttvas oszlop repít felfelé. A kupola egén felsebztet stukatúrnád csöveiről csillagok lógnak, némelyek oly elhagyatottsággal, mint a *Hídavatás* párkányon himbálódzó öngyilkosai. Az ár az oltár mögötti legbensőbb szentélybe sodor. A homokbuckákon, ócska székeken többen készülődnek. Hangszereiket tisztogatják. Illetéktelenségemet palástolandó, megszólítom az Óriást, aki mellé a sokaság sodort. Fekete haja vastag fonatokban hull derekáig. Fél kézzel talpam alá nyúl, s ahogy óvatosan felemel a belső oltár tetején a derengésben, arcom súrolja a kőtáblákat. Szombaton szünetel a gyász – súgja, s azzal a nyugalommal, mellyel felemelt, a homoktól csikorgó kövezetre tesz.

4.

A nyárfák már leadták lombjukat. Földbeszúrt seprűk a folydogáló ködben. A fennsíkon az utat balról sziklafal határolja, s ott, hol az utászok a sziklafal tetejéig érő bejáratot robbantották, megáll a busz. – Itt a legnagyobb teherautók is elérték egymás mellett, – szólít meg bizalmaskodva a sofőr. Nem állítja le a motort, s a reflektorok fénycsóvái a füvek tetejét súrolva futnak a kifordult rögökig. – Tíz percet állunk! – kiált az utasok felé, s rágyújt.

A fennsík elhagyott lőterén őrtorony, s néhány szétszórt tankcsapda emlékeztet a hódítókra.

– Lehet ennek a robbantásnak száz éve is – nézek rá kérdőn –, a falakat oly sűrűn belepte a kövő moha. Bólogat szavamat nyugtázva, de nem túl nagy meggyőződéssel. – Néha, tudja vesztegzár volt itt. Ahol most áll, piros zászlókkal kaszáló mongolok irányították a forgalmat. Óriásrepülők jöttek. Van itt beljebb egy atom bunker is. Holnap arra járok. Ha érdeklí?

A bejárat jobb oldali több emelet magas ékezetén arc *készülődik*. Az orr a legmarkánsabb, s a szemöldök, a többi elnagyolva, egyre távolabb hátrálok, a bejárat túlsó faláig, méregetem a félbehagyott szfinxet. Mint ázott szemfesték, csurognak arcán az alpinisták otthagytott mászókötelei. Valami váratlan ösztön – vagy angyal? – a sziklaarc belső táj felőli oldalához vezet. Mászni kezdek. Félúton a magasban a kőbe ágyazódva óriásmadár

csőre. Késemmel tenyérynél lapokat hasítok belőle, s nyújtom a sziklahasadék párkányán ülő nagyszoknyás madárasszonynak. A lapokat sorjában a szikla réseibe szorítja. Ahogy felsegít, s hajlongva, valami ismeretlen rítus szerint üdvözl, kártyalap hull ki ingujjából. Termeszek milliói rohangálnak körülötte, nyállal összekevert földlabdákat gyúrnak, növesztik apró tornyocskáikat az égig. – Ezt tudják az én rabszolgáim – mutat az emelet magas *szobrokra*.

Némelyik szakasztott olyan, mint a Sagrada Familia. A távolodó busz párás ablaküvegének nyomva arcunkat, lessük a madáracsőr-lépcsőn le-föl futkosó szárnyas lényeket.

5.
Félrebillenve áll a busz, ahogy felriadok. A sofőr, ingerülten szerelővasakat kotor elő az ülés alól. Sokáig imbolyog fejlámpájának fényköre az aszfalton, mire a szétroncsolódott keréken megáll. A közelben megművelt föld. Láthatólag ültetvény, szélében istállóféle épület. A földön, falak, ágyások mentén mindenütt alvók pihegnek. Az ültetvényen *valami ismeretlen* gömbölyded puha termésű növény terem arasznyi távolságra egymástól több tucat sorban hosszan egy magtárnak tűnő épületig. Nappali világosság támad. Óriás reflektorok sugarában gőzölög a föld. Mint légitámadás utáni eufóriában a távoli épület sarkán beomlott pince nyílásából emberek bújnak elő. Egyikükben a madárasszonyt vélem felismerni, révülten lépked királynői viseletben. Tenger iszapján sikló villamos rájaként követi az elnehezedő uszály. Kíséretének egyik tagja fülbe súgva, magam is látom szavait egy távoli képernyőn, figyelmezteti a herceg érkezésére. A herceg a tágas füves térség közepén áll, dísztelen pálcájából, mit kardként tart maga előtt, hirtelen tűzcsóva lövell. Lángot fog a súlyos brokát, de a felszívódott nedvességtől sisteregve elalszik. A madárasszony levedli ruháit, magasba röppen. A közelben gumikerekes lakókocsik karéjába felvert óriás sátor küzd a széllel. Valahol kockáznak. Hol erősebb, hol gyöngébb a fapohárban forgó kockák zenéje. Vadállatok szaga terjeng, s valami ismeretlen-ismerős dallam bújlik a fülemben. Oszlopról oszlopra vergődve a ponyva résein beszüremkedő fénypázmákban ébrednek rá, hova tévedtem. Törpék rázzák a kockát, apró markukat a pohárra gömbölyítve ügyet sem vetve a betolakodóra. A dallam nem ereszt. Nehezen pötyögöm be a kilenc számot a sötétben. – Tudakozó – szól a vonal túlsó végén. A dallam forrása felé fordítom készülékem.

– A dallamot a Tibet Bazár legöregebb árusa fújta Delhiben, s a hangszerét mintha meg is vásárolta volna, uram? – mondja a géphang, majd halom a furcsa kattogást, kávéautomaták időtlen zenéjét. Levágott agyaráú elefánt sétál keresztül a manézs homokján. – *Ennyi!* – süvít a megafonból.

6.

– Míg elvonul a front, mindenütt kívárnak, aranyért, ékszerért sem adnak élelmet. Estére, amiért egész nap dolgoztam, egy doboz gyufát, ha kapok – szólít meg a mellettem ülő férfi.

– Anya úgy mesélte, még egy doboz gyufát sem kaptál, csak 35 egy marék újságpapírt – felelem.

Legyint. Gyökérseprűkkel söprik a tengernyi pénzt az utcán. Százmilliárd trillió millpengő. Pápára megyek – néz ki a párás ablakon – ott vannak még jótévők. A férfiben, akivel percek óta beszélgetek, fiatalkori apámra ismerek. A buszpályaudvarhoz közeli üzletsoron sétálunk a várost uraló barokk templom felé. – Miért érzem mindig úgy, hogy túlzóan nagyra sikeredett az a toronysisak, talán így akarta feledtetni a kegyúr, hogy kétszáz évig protestánsok jártak belé? – Egy kisvendéglő mellett haladunk. – Emlékszel, mikor fogadkoztam, hogy majd, ha nagy leszek, meghívlak egy korsó sörre? – Előbb ide térjünk be! – Egy kifényesedett padhoz vezet. A félhomályban elrongyolódott imakönyvet találok, lapjai közül recés szélű fénykép csúszik tenyerembe. – Irmától kaptam. Tudtál te róla egyáltalán? – kérdi, ahogy a képet bámulom. – Agydaganat vitte el. – Sokáig nem értettem – anyával látogattunk egy sírt –, hogy ugyanúgy hívják, mint őt. Te soha nem jöttél velünk. – Szánkón húztam ki a testét a temetőbe. Masamód volt. Tudod te, mi az a masamód? – De választ se várva, magamra hagy.

– Viszünk neki virágot minden évben – szólok még utána. A templom körül az utcák kövezetét halmokba rakták, helyet készítve a lövegeknek. Kilépek a homályból, elvakít a nap, megbotlok, szemüvegem a macskakőre hull. – Ne félj – lép mellém, s megszorít, ismerősöm az optikus, vállamra teszi a kezét, s vezet. A törött szemüveggel lépek az üzletbe, tapogatózva, s kérem a pult mögött állót, hogy javítsák meg. A pultos lány türelmet kér, a mester mindjárt érkezik. Ez örömmel tölt el mindkettőnket. Kísérettel toppan be a mester. A kilencedik hónapban lehet, egyre többen gyülekeznek a pultnál, mindenki órá vár. – Ferenc, te élsz? – kiált, s apámhoz rohan.

7.

Alig járnak a vonatok. Időnként teherautó indul az állomás közeli raktár mellől, az egyik platóján vitrin, egymás felé fordított tükrök és nagy vesszőkosarakban a konyha törékeny holmija. A plató sarkába hajítva, meglátom összekötözött késeinket. *Az éles, régi szép szénacél kések!* A guruló kocsi felé ugrok, elkapom szélét, megkapaszkodom, s a késeket magamhoz véve visszaugrok a rámpán ácsorgók közé. Néhányuk ismerős arcról, a házunk előtti buszmegállóból. Egy forradásos képű fiú fél kézzel dohányt sodor.

– Kinek jut eszébe ilyenkor hurcolkodni? – néz körül, s az újságpapír szélébe csavart cigarettáját kínálgatja.

– Te vagy a Péntek Sanyi? – kérdem. Bólogat. – Együtt jártunk hetedikig. Emlékszel? Aztán eltűntetek. Az arcán húzódo sebhelyre bökök.

36 – Töltényeket hajigáltunk a tűzbe, meg játék babakat. Angol gépekről dobálták Volt, ami kézben robbant. Előkerül a kártya, mint régen, az utolsó padban. Esni kezd. Egy lyukas féltető alá húzódunk. A legyezővé szét-húzott lapok mögül lesem arcán a forradást, csonkolt ujjait. – Anyámat is majdnem lekaszálták a húgával lány korában – próbálok másra terelni a szót. – Föléjük került egy vadászgép, oly közel, hogy a légcsavarok szele felkapta szoknyájukat. – Láttam a pilóta vigyorgó arcát, fiam. A feketeségből villogó fehér fogakat. Csak úgy ugráltak a sáros fűcsomók. Utánunk lőttek mikor a bokorba ugrottunk. – Nem lehettem túl meggyőző történetemmel. Ahogy a raktárpület nyikorgó vasajtaja mögött kitérül a tér, nyoma vész. Vöröske-resztes autók tolatnak a rámpához. Szótlanul hordjuk a sebtében összeütött hordályakon a sebesülteket. Nem rég meszelhettek. Vonatfüst keveredik a kámfor s a friss mész szagával. Az egyik zöldkeresztes nővér rajtam felejtí szemét. – De ismerős maga nekem, úgy hasonlít valakire. Csak nem a Tavasz Rezső fia? – Elmosolyodok. – Sokat táncoltam apáddal az Ipartestületben – s anyáskodva megpaskolja arcom. – Mesélt róla apám – felelem. – Júlia nővér? – Ő is elmosolyodik – Kemény asszony – súgom társamnak. – A spanyolos Rajk felesége.

A sarokban alkalmi műtő, magas, csupa-vér férfi kiterítve. Lába túllóg az asztalon. Haslövés – mutatja a maga testén a tiszt, aki megállít, mikor közelebb lépnek. – A kútra ment vízért, de megtetszett a bőrkabátja az orosz-nak. Négyen állják körül, hangosan imádkozva. – Volt a Dob utca sarkán a Reich fényképész kirakatában egy kép róla sokáig. – Istenem, a szép Kálmán Feri – nézi megkövülten Júlia nővér. – Parkett táncos volt. Az előző háború végén jöttek át Erdélyből a férjem családjával, vagonokban laktak sokáig – mondja, s letakarja az arcot.

Tűzrakó hely kéne. Négyzet alakú mélyedés kínálja magát, bár a plafonról víz csöpög, s nehéz bálák ágaskodnak a nyílásból, megpróbálok kicibálni őket, húzom-vonom a végtelen drapériát. – Jól jönnek most a kések – bólogatnak az asszonyok –, kell a sok kötés.

Fényes fehér selyem tűnik elő az utolsó bála alól, hullámozni kezd, mintha patkányok futkároznának alatta. A felvonó lassan kiemelkedik a nyílásból. Tepsiben, temetésre előkészített hullák. Ahogy a pince felől áramló dohos léghuzat a leplet meglebbenti, arcuk felfénylik.

8.

A hegy felé vezető út mentén sokadalom. Katonák, dzsipek, teherautók. A járdaszélen harci berendezések kacatjai. A sarki orvosi rendelőből kinyúló vöröskeresztes zászló alatt gyülekező sor vége a pályaudvarig ér. A Vérmező partján néhány gyerekkabát lóg az ég felé csavarodó sín-
párok szarvain. Három fekete ruhás nő jön a hegy felől. Katonásan
lépkedve haladnak. A középső vörös hajú, néha nagyot rúg az előtte menő
talpába, amitől – a menetelés tempójából kikökenve, annak lába idétlenül
magasra ugrik. Vihorászni kezdenek, majd összekapaszkodva egyre féktele-
nebbül lovalják bele magukat az új hangulatba. A dülöngélő hármas
egy kivilágítatlan lépcsőházba fut, sárga keramitköves udvaron át a
szűk cselédlépcső spirálján egész a padlásig. Galambok lakása. Megunt
bútorok. A tetőtérből kinyúló vasrúdon csiga lóg. Az udvarban ácsorgó
két munkás vastag kötélben időnként meszes zsákokat s összekötözött
vödörökben téglát húz a magasba, amit a *fenti* a lépcsőzugba pakol.

Minden megáll egy pillanatra, villamos csikorgása, kergetőzők,
az ácskapocsról ereszkedő pók, s a fény, a cserepek résein beszivárgó
fény is megáll a felkavart porban.

Mikor a fenti munkás az újabb adagot beemelné a csiga alól,
lent, valami ügyetlenség, vagy véletlen folytán a kötelet eleresztik, s
az összekötözött, két, víztől csöpögő zsák zuhanni kezd. A csigát tartó
rúd felpattan, majd laposra kovácsolt éles vége kiszakadva a hitvány
tartókötelek szorításából, a vörös hajú nő nyakához csap. Gondola-
taim végletesek.

Apró gyerek bújik elő a kémények mögül, a fejet kosárba teszi
sietve, s követ, ahogy a nő testét a teraszra vonszoljuk. A két feke-
teruhás alig hallhatóan zümmögve, a nyakra illeszti a fejet, majd va-
lami barnás alvadtvér-színű folyadékkal kenegeti. *Forrasztóvíz*,
ennyit értek zavaros beszédükből. Esni kezd. Véres patakocska indul a te-
tőterasz kanálisa felé.

A kéményseprők pallóin sétáló őrszem látja csak a Duna fölött pász-
tázó reflektorok sávjában felvillanó gépeket, s ahogy az udvarra zuhanó má-
zsányi mésztől csatakos munkások mily szaporán csapkodják arcukba, fejükre
az udvari csapból ömlő vizet. *Vörös Rébék általment a keskeny pallón s elrepült*
– dudorászik, és az utcán kiragasztott elsötétítési és fényálcázási prokla-
mációt semmibe véve, amit feltehetőleg napiparancsban is megkapott –
cigarettára gyűjt. Vesztére. Kerepelni kezdenek a Citadella géppuskái.
A kéményről három varjú indul a Bazilika tornyai felé.

9.

A régi támlás dupla ágyban fekszik. A függöny résein át betörő fény végigpásztázza *felravatalozott* testét a fehér lepel alól kidomborodó lábfejtől végig a csupasz homlokig.

38 Mellé fekszem. Így egészen közlőrl látom kisimult arcát – látom, ahogy az árnyék az arcára ér, s szemgolyói meg-megrebbennek a szemhéj alatt. – Kemények ezek a régi matracok – néz valahová a falakon túl. *Amibe úgy szerettem bújni* – fényes selyem hálóingét hirtelen igazgatni kezdi magát. Hátamra veszem. A megnyíló tapétaajtó barokk bútorokkal be rendezett szobába vezet. A hintaszékbe csúsztatom. – Milyen könnyű a teste – hangzik a sűgolyuk felől. Kirúszozott kövér nő lép mögé. Ringatni kezdi, először csak a háttámlát markolva, majd a szék íves ringótalpai konzolára téve lábát. Por száll, ahogy kétoldalt harmonikázni kezd a függöny brokátja. – Milyen könnyű a teste – szólal meg a kövér nő emelt hangon –, szinte súlytalan. Közben a plafont nézi. – Te, valaki jár a padláson. Hallom a csoszogását. – Képzeldősz – feleli anyám. – Nem leszek meglepve, ha majd eléd áll – szól pikírten a másik. Egy léghuzat a padlóra fűjja az asztalon szétszört kártyalapokat. Nehézkesen hajol le értük, majd mindet az asztalra csapva kimegy. Anyám indulna utána –. Húgom – kiált, de ahogy felállna, összecsiklik lábzsámolya elé, a falból kampójával együtt kiszaggatott kép zuhan. Két kicsi kígyó. Zöldes, mintás hátú mindkettő, kérdőjellé görbűlve, úgy kétarasznyiak. Leporolja a képet, a kampóval együtt szakadó faltörmelékét, ahogy ölebe állítja. Még a háború előtt egyszer, ünnepre készültek, lemosta szappanos vízzel. Végigsimítja ujjával a kígyók hátát, s szemébe ötlük a kígyókat tisztas távolságból figyelő csavargó háta mögött fénylő város. Kihunyó emlékezetében előbűjik az aprólékossággal megfestett figura, a lábikrájába harapó kutyával szakasztott olyan, mint a Tarot kártya bolondja. Felnevet. Sok gyaur képezeleg az egyiptomi papok Atlantiszról őrzött titkos tudásáról. Meg, hogy a Fényes tekintetű, a Vízből kimentett a Tarot képében vitte volna magával a titkot a Kivonuláskor? – Tudja, honnan jöttem, nagysága? – Áll meg anyám előtt a függöny mögül kipördűlő cigányasszony, majd választ sem várva felemeli a képet.

– Kígyó jegyez gazdagságot – veti oda, majd a padlóra köp –, a Fogarasi-havasokból jöttem. – Ne mondja. És távolsági busszal jött, vagy repűlővel? – Gyalog jöttem nagysága. – Akkor már pűnkösdkor el kellett indulnia, vagy teleportált? – Már Hűsvétkor útra keltem. – Ismerhetem én magát Dészről a Kálmán portáról? Maga volt, aki rongyot gyűjtött. – Meg tollat. Az, bizony régen volt nagysága. – Mért mondja nekem mindig, hogy nagysága? – Mert jó volt hozzám mikor kicsi voltam. – Maga lenne a Kotra Sára? – Én volnék. – És szorongatja anyám eres, aszott kezét. – Tenyérből jósoljak, vagy kártyát vessek? – Néz rá üdvözűlten. – De hát én is kicsi voltam akkor Sára – szenderűl

el anyám. A cigányasszony a zsámolya szélére ül. – Hozzon már valaki nekem egy pohár vizet! – kiált a tapétaajtón belépő kifestett nő felé. Amíg az a vízért biceg, sorban kihuzigálja a komód fiókjait. Újra kézbe veszi a képet. Látja a kígyókat figyelő csavargó háta mögött fénylő várost. Csuklyás zárándokok sora kanyarog a kapu felé. Fölöttük angyalok. Az már az ő éles szemét is próbára teszi, hogy talán holtak lelkei, amivel úgy igyekeznek az Égi Jeruzsálem felé? Közéjük képzelet magát. Látja, hogy mélyben suhanó árnyéka oly sebesen siklik alá a hegy túloldalán, mint ahogy előbb felfelé futott, mintha rettegne, hogy elmarad az égiektől. – Nem jósolok magának, pénzért sem jósolok magának többé – kiált fel handabandázva, ahogy a pohár víz az asztalon koppan. – Talán, mert rajta kaptam, ahogy turkál a fiókjaiban – csattan a válasz, de az, rá sem hederít, kilép a képből, és suttogva a nézőtér felé fordul. – Holtak visszajárása, ajándék.

Új Forrás 2015/4 – Krutik Zoltán: Másvilág / kilenc történet

